

MEMO

Aan : Leden van de Commissie Sociaal Domein
Afschrift :
Van : Wethouder M.W. Hoelscher
Datum : 22 januari 2020
Betreft : **reactie manifest sleutel in handen**

Geachte commissieleden,

Op 13 november 2019 ontving u van Mind Ypsilon een mail. Hierin werd u gewezen op het manifest De sleutel in handen, www.desleutelinhanden.nl. Dit manifest doet een oproep om wonen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid mogelijk te maken. Alleen huisvesting is niet genoeg. Zes punten behoeven volgens het manifest aandacht:

- Geen passende huisvesting voor mensen met een ernstige psychiatrische aandoening.
- Begeleiding die niet aansluit op de behoeften.
- Mensen uit deze doelgroep hebben vaak geen sociale contacten en/of zinvolle daginvulling.
- Kennis van cliënten, naasten en belangenorganisaties beter benutten.
- Gemeenten zijn niet goed op de hoogte van de vele goede voorbeelden van wonen met begeleiding
- Overlast: problemen worden niet goed opgepakt met maatregelen, voorlichting en samenwerking. Stigma wordt vergroot.

In de afgelopen jaren is het aantal bedden in ggz-instellingen afgenomen. De taak voor gemeenten bij verwarde personen is toegenomen. Ontwikkelingen bij beschermd wonen in de komende jaren zijn dat de gemeente verantwoordelijk zal blijven voor een kleinere groep dan de huidige doelgroep, te weten de groep mensen die slechts tijdelijk behoefte heeft aan 24-7, ongeplande zorg. Daarbij is het streven van het Rijk om deze ondersteuning zoveel mogelijk te ambulantiseren: mensen die zoveel mogelijk thuis, zelfstandig wonen met ondersteuning. Al deze ontwikkelingen maken dat de gemeente steeds meer te maken krijgt met mensen die (min of meer) zelfstandig in de wijk komen wonen, waarvoor passende huisvesting in de huidige (huur)woningmarkt een probleem is, waarbij een complexe ondersteuningsvraag speelt en ongeplande zorg en crises voor kunnen komen.

Ook wij zijn van mening dat alleen huisvesting niet genoeg is voor mensen met een psychische kwetsbaarheid die zelfstandig wonen. Wij onderschrijven het belang van de genoemde zes punten. U vraagt wat wij op deze thema's doen en welke verbeteringen mogelijk zijn. Hieronder een kort overzicht van onze ambitie voor deze doelgroep, de stappen die zijn gezet en aandachtspunten:

Voorkomen van complexe problematiek, crises, en zorgmijding.

Veelal zijn verschillende partijen betrokken bij ondersteuning. Signalen van problemen en zorg zijn vaak wel ergens bekend, maar doordat signalen niet op de juiste plek komen wordt signalen te weinig of te laat opgepakt. We hebben hier de afgelopen jaren al op ingezet en resultaten geboekt via het interventieteam: mensen met complexe problematiek of zorgmijders zijn hierdoor meer en eerder in beeld. We zetten hier de komende jaren verder op in door het verbeteren van de samenwerking door een gebiedsgerichte aanpak te ontwikkelen waarbij op casussen meer wordt samengewerkt met onder meer huisartsen, welzijn, politie, begeleidende- en zorgpartijen.

Juiste inzet voor deze groep, van zorg en ondersteuning tot daginvulling, sociaal netwerk, veiligheid

Dit betekent ook de juiste ondersteuning voor mensen die bij reguliere ondersteuning buiten de boot vallen: oplossingen/inzet op maat. Daar waar de gemeente verantwoordelijk is voor de ondersteuning, pakken wij dit nu op door ondersteuning waar nodig flexibel in te zetten waarbij op- en afschalen van expertise en uren mogelijk is, inzet van voorzieningen in de wijk zoals het sociaal wijkteam en inloop en andere activiteiten in wijkcentra (met name de Draaikom en Meentamorfose) en door waar nodig partijen in te zetten die niet via inkoop gecontracteerd zijn. Voor verdere ondersteuning op maat en om niet afhankelijk te zijn wachtlijsten,

gaan we starten met een pilot om twee coaches in te zetten voor jongeren (18-) en twee coaches voor volwassenen. Aandachtspunten zijn onder meer:

- De ambitie van het Rijk is om de ondersteuning van mensen die nu in beschermd wonen voorzieningen verblijven, in de komende jaren meer ambulant te organiseren waarbij mensen zelfstandig wonen. Samen met alle betrokkenen onderzoeken wat hiervoor nodig (huisvesting, zorg/begeleiding, werk/daginvulling, sociaal netwerk, veiligheid, vangnet bij (dreigende) crisis, draagvlak buurt) en passende acties ondernemen, pakken we op in het nieuwe regionale beleidsplan bescherming en opvang wat dit jaar ontwikkeld wordt, en vervolgens in de uitwerking van dit plan.
- Zijn onze voorzieningen in de wijk passend voor jongeren met ggz problematiek? Op dit moment wordt onder meer met ervaringsdeskundigen gekeken naar behoeften en mogelijkheden.
- Ongeplande ondersteuning buiten kantooruren: zowel binnen reguliere inkoop individuele begeleiding als vanuit bescherming en opvang is nu 24-7 inzet mogelijk. In het nieuwe beleidsplan bescherming en opvang komt aandacht voor de vraag of dit aan de wensen voldoet, of dat aanpassingen nodig zijn.

Passende huisvesting:

De (huur)woningmarkt is onze regio is erg krap. Dat voelen ook mensen met specifieke behoeften bij huisvesting. Het afgelopen jaar hebben we stappen gezet om de doorstroom voor de ggz-groep te bevorderen en het aanbod van passende huisvesting te verbeteren:

- Lokaal hebben we interventiewoningen gecreëerd om te kunnen voorzien in tijdelijke huisvesting bij (dreigende) dakloosheid.
- In de huisvestingsverordening is opgenomen dat mensen na verblijf van 1 jaar (onder voorwaarden) in een maatschappelijke instelling, aanspraak kunnen maken op urgentie en zo met voorrang kunnen reageren op woningen.
- Regionaal is het versnellingsplan ambulantisering bescherming en opvang aangenomen. Hiermee wordt onder meer ingezet op het realiseren van geclusterde zelfstandige woningen en een pilot voor een time out voorziening: een plek waar mensen tijdelijk kunnen verblijven buiten hun eigen woonruimte om tot rust te komen. Een tijdelijk verblijf van enkele weken kan een crisis voorkomen en kan een langdurige en ingrijpende opname na crisis voorkomen.

Aandachtspunt blijft of deze stappen daadwerkelijk tot resultaat leiden. Dit jaar wordt dit gemonitord, en worden zo nodig aanvullende voorstellen gedaan via het nieuwe regionale beleidsplan bescherming en opvang.

Bij crisis kunnen handelen

Er zijn diverse soorten crises waarbij diverse instanties betrokken kunnen zijn, van de politie tot huisartsen en de crisisdienst ggz. Het interventieteam is meldpunt voor meldingen rondom verwarde personen en heeft een lokaal netwerk van hulpverleners en andere professionals. Het afgelopen jaar is de samenwerking tussen het interventieteam en ggz crisisdienst versterkt, waardoor dit team direct contact kan opnemen met de crisisdienst en sneller gereageerd kan worden bij crisis. Daarnaast is de wet verplichte ggz ingevoerd die meer handvatten geeft bij verplichte zorg. Dit jaar wordt gekeken in hoeverre deze ontwikkelingen het gewenste effect hebben, of dat er aanvullende acties nodig zijn.

Zoals hierboven meerdere keren is beschreven, vindt de uitwerking van aandachtspunten grotendeels plaats via het regionale beleidsplan bescherming en opvang. Dit jaar wordt het nieuwe beleidsplan voor de komende jaren ontwikkeld. U wordt hierbij op meerdere momenten betrokken. Ook de doelgroep zelf wordt hierbij betrokken.

Wethouder M.W. Hoelscher